[2023] 5 ఎస్.సి.ఆర్.

మె/ఎస్ ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ ఇడివి.వి. బి.ఆర్. మీనన్ & ఇతరులు

(సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 421 ఆఫ్ 2022)

మార్చి 14, 2023

[సుధాంశు ధూలియా మరియు జె. బి. పర్దీవాలా, జె.జె.]

నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ యాక్ట్, 2010 - సెక్షన్ 14, 15, 25, 26, 27,28, 29, 30(1)(బి), 36 - పర్యావరణ (రక్షణ) చట్టం, 1986 - ఎస్.2(ఎ), 3(3), 5, 5 ఎ - నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ (ప్రాక్టీసెస్ అండ్ ప్రొసీజర్స్) రూల్స్, 2011 - నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ (ప్రాక్టీసెస్ అండ్ ప్రొసీజర్స్) రూల్స్, 2011 - వాటర్ కంట్రోల్ అండ్ కంట్రోల్ 2 జాతీయ రాజధాని ప్రాంతమైన ఢిల్లీలోని అన్ని ఇంధన స్టేషన్లు, డిస్ట్రిబ్యూషన్ సెంటర్లు, టెర్మినల్స్, రైల్వే లోడింగ్/ అన్లోడింగ్ సౌకర్యాలు మరియు విమానాశ్రయాల్లో వేపరీ రికవరీ పరికరాలు (విఆర్డి) దాఖలు చేయబడ్డాయి - ఆ తరువాత, చమురు మార్కెటింగ్ కంపెనీలు (ఒఎంసిలు) పెట్రోలియం అవుట్లెట్లలో వేపర్ రికవరీ సిస్టమ్స్ (విఆర్ఎస్) ఏర్పాటు చేయకపోవడానికి సంబంధించిన సమస్యను లేవనెత్తుతూ చెన్నైకి చెందిన ప్రతివాదులు 2020 (ఎస్జెడ్) యొక్క 2020 (ఎస్జెడ్) ఒ.ఎ.నెం.138 ను దాఖలు చేశారు. కొత్త రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు, ప్రస్తుతం ఉన్న రిటైల్ అవుట్ లెట్ లకు కన్సెంట్

టు ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ (సీటీఈ), కన్సెంట్ టు ఆపరేట్ (సీటీఓ) తప్పనిసరిగా పొందేలా ఆదేశాలు జారీ చేయాలని కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (సీపీసీబీ), రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులను ఆదేశించింది. 1986 చట్టంలోని 5 వ అధికరణ ప్రకారం దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న అన్ని పెట్రోలియం రిటైల్ దుకాణాలకు సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేయాలని సీపీసీబీని ఆదేశించే అధికారం ఎన్జీటీకి ఉందా - పిటిషనర్లందరూ తమ సైట్లు, రిటైల్ అవుట్ లెట్లలో వీఆర్ఎస్, వీఆర్ డీలను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు – ప్రతివాది నెం.2 ఎన్జీటీ ముందు దరఖాస్తు చేసుకోలేదు. చెన్నై సిటిఇ, సిటిఇలను ఏర్పాటు చేయాలి - పెట్రోలియం, సహజవాయువు మంత్రిత్వ శాఖతో సంప్రదించి సిపిసిబి ఎప్పటికప్పుడు విఆర్ఎస్ ఏర్పాటుకు సర్క్యులర్లు / మార్గదర్శకాలను జారీ చేసిన వాస్తవం - చెన్నైలోని ఎన్జిటి జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలకు భంగం వాటిల్లదు - ఈ ఆదేశాలను ఖచ్చితంగా పాటించేలా చూడాలని సిపిసిబి ఆదేశం - ఎన్జిటి తన ఉత్తర్వుల్లో "చమురు పరిశ్రమను ఆకుపచ్చగా వర్గీకరించింది" అని పేర్కొంది. కేటగిరీ, సీటీఈ, సీటీవో అవసరం లేదు - వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటును రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి కచ్చితంగా పర్యవేక్షించకపోవచ్చని ఎన్జీటీ ఆందోళన వ్యక్తం చేయడం, సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేస్తూ ఎన్జీటీ ఆదేశాలు జారీ చేయడం -అయితే సీటీఈ, సీటీవోలను పొందడం తప్పనిసరి చేయాల్సిన అవసరం లేదు, తదనుగుణంగా ఈ విషయంలో ఆదేశాలను పక్కన పెట్టారు- బదులుగా, 07.01.2020 న కార్యాలయం జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను ఖచ్చితంగా పాటించేలా చూడాలని అన్ని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులను ఆదేశించాలని సిపిసిబి ఆదేశించింది - పర్యావరణ పరిరక్షణ కోసం 1986 చట్టంలోని 5 వ అధికరణ ప్రకారం సిపిసిబి తన అధికారాన్ని ఉపయోగించాలని ఆదేశించే అధికారం ఎన్జిటికి ఉంది మరియు ఇది తన పరిధిలో బాగా ఉంది.

అప్పీళ్లను విచారించిన కోర్టు..

హెల్డ్ : 1. పిటిషనర్లందరూ తమ సైట్లు, రిటైల్ అవుట్లెట్లలో వీఆర్ఎస్, వీఆర్డీలను ఇన్స్టాల్ చేసుకున్నట్లు గుర్తించారు. సిటిఇ, సిటిఓలను తప్పనిసరి చేయాలని ప్రతివాది నెం.2 (ఒరిజినల్ దరఖాస్తుదారుడు) చెన్నై ఎన్ జిటి ముందు అభ్యర్థించకపోవడం గమనార్హం. 2020 (ఎస్టైడ్) ఓఆర్ నంబర్ 138 లో ప్రార్థనలు తమిళనాడు రాష్ట్రానికి మాత్రమే పరిమితమయ్యాయి. అయితే నెలకు 300 కేఎల్ కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న నగరాల్లోని అన్ని పెట్రోలియం ఆర్వోలు వీఆర్ఎస్ యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలని చెన్నైలోని ఎన్జీటీ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. పెట్రోలియం, సహజవాయువు మంత్రిత్వ శాఖతో సంప్రదింపులు జరిపిన సీపీసీబీ వీఆర్ఎస్ (వేపర్ రికవరీ డివైజ్ సర్క్యులర్ అని కూడా పిలుస్తారు) ఏర్పాటుకు ఎప్పటికప్పుడు సర్క్యులర్లు/మార్గదర్శకాలను జారీ చేసిన విషయాన్ని కూడా ఈ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటుకు సంబంధించి చెన్నైలోని ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను భగ్నం చేయడానికి ఈ కోర్టు సుముఖంగా లేదు. సిపిసిబి ఈ ఆదేశాలను ఖచ్చితంగా పాటించేలా మరియు పాటించేలా చూసుకోవాలి. [పేరా 45] [240-F-H; 241-A]

2. గమనించాల్సిన విషయం ఏమిటంటే, 30.04.2020 మరియు 07.03.2016 తేదీలలో సిపిసిబి జారీ చేసిన ఆదేశాలు / మార్గదర్శకాలలో ఆటోమొబైల్ ఇంధన అవుట్లెట్లను "ఆకుపచ్చ" గా వర్గీకరించారు, వీటిని సమ్మతి నిర్వహణ నుండి మినహాయించవచ్చు. తగిన పరిశీలన, సలహాల తర్వాతే సీపీసీబీ ఈ ఆదేశాలు జారీ చేసిందని సొలిసిటర్ జనరల్ వాదించారు. ఆయిల్ పరిశ్రమను గ్రీన్ కేటగిరీగా వర్గీకరిస్తున్నామని, సీటీఈ, సీటీవో అవసరం లేదని ఎన్జీటీ తన ఉత్తర్వుల్లోని 66 వ

పేరాలో పేర్కొంది . వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటును రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి కచ్చితంగా పర్యవేక్షించకపోవచ్చన్న ఎన్జీటీ ఆందోళనతో ఎన్జీటీ కొత్త పెట్రోలియం ఔట్లెట్ల ఏర్పాటుకు షరతుగా సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేస్తూ సర్క్యులర్ జారీ చేయాలని సీపీసీబీ, రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులకు ఆదేశాలు జారీ చేసినట్లు తెలుస్తోంది. సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేయాల్సిన అవసరం లేదని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. పైన పేర్కొన్న మార్గదర్శకాలను కచ్చితంగా పాటించేలా చూడాలని, ఒకసారి మార్గదర్శకాలను కచ్చితంగా పాటించేలా చూడాలని, ఆర్వోను ప్రారంభించడానికి/ ఆపరేట్ చేయడానికి సిటిఇ మరియు సిటిఒలను పొందడానికి ఎటువంటి ఆదేశాలు అవసరం లేదని సిపిసిబిపై ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. [పేరా 46] [241-బి-డి]

3. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పర్యావరణ పరిరక్షణ కోసం 1986 చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం తన అధికారాలను వినియోగించుకోవాలని సీపీసీబీని ఆదేశించే అధికారం నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ కు ఉందని పేర్కొంటూ, చెన్నైలోని ఎన్జీటీ 69(3), 69(4) పేరాలో పేర్కొన్న ఆదేశాలను సవరించేందుకు మొగ్గుచూపింది. భవిష్యత్తులో మరియు స్థాపన మరియు నిర్మాణంలో ఉన్న వాటికి కూడా అవుట్ లెట్ లను ఏర్పాటు చేయాలి మరియు ప్రస్తుతం ఉన్న అన్ని పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు దాని టర్నోవర్ తో సంబంధం లేకుండా 6(6) నెలల వ్యవధిలో ప్రస్తుత అవుట్ లెట్ లకు ఆపరేట్ చేయడానికి కాంట్రాక్ట్ పొందాలి. [పేరా 47] [241-F; 221-D, F]

4. పైన పేర్కొన్న అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఈ కోర్టు 2022 యొక్క సివిల్ అప్లికేషన్ నెంబరు 2039 ను ఈ క్రింది విధంగా పరిష్కరిస్తుంది:- (ఎ) 10 లక్షల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న మరియు నెలకు 300 కెఎల్ కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న నగరాల్లో ఉన్న అన్ని రిటైల్

పెట్రోలియం దుకాణాలు తన సర్క్యులర్ 04.0 2 లో సూచించిన విధంగా తాజా కాలపరిమితిలో విఆర్ఎస్ మెకానిజాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని సిపిసిబి నిర్ధారిస్తుంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను 69(1), (2)లో పొందుపరిచిన విధంగా సీపీసీబీ పూర్తిగా పాటించేలా చూడాలి. వీఆర్ఎస్ మెకానిజం ఏర్పాటుకు సంబంధించి ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను సీపీసీబీ నిర్దేశించిన గడువులోగా పాటించడం అన్ని రాష్ట్రాల కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డుల చట్టపరమైన బాధ్యత.

(బి) 69(3), (4) పేరాలో ఉన్న ఉత్తర్వుల్లో ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను పక్కన పెట్టారు. దీనికి బదులుగా, 07.01.2020 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండమ్ ద్వారా జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను ఖచ్చితంగా పాటించేలా చూడాలని అన్ని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులను ఆదేశించాలని సిపిసిబి ఆదేశించింది. 07.01.2020 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండమ్ ద్వారా సిపిసిబి జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల్లో దేనినైనా ఉల్లంఘించినట్లయితే, సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి తప్పు చేసిన అవుట్లెట్లపై చట్ట ప్రకారం వీలైనంత త్వరగా చర్యలు తీసుకుంటుంది. [పేరా 48] [241-G-H; 242-A-D]

జ్ఞానప్రకాష్ @ పప్పు సింగ్ వి. GoI & Ors. 2019 జీవో నెం.86; మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ గ్రేటర్ ముంబై. అంకితా సిన్హా 2021 ఎస్సిసి ఆన్లైన్ ఎస్సీ 897 - సూచించబడింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 421 ఆఫ్ 2022

నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ సదరన్ జోన్, చెన్నై, తమిళనాడు 23.12.2021 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి 2020 యొక్క ఒరిజినల్ అప్లికేషన్ నంబర్ 138 (ఎస్.జెడ్.) నుండి.

తో

సివిల్ అప్పీల్ నంబర్లు 494, 1695, 2039, 1758 మరియు 1912 2022

తుషార్ మెహతా, ఎస్జీ, కేఎం నటరాజ్, ఏఎస్జీ, అమిత్ ఆనంద్ తివారీ, ఏఏజీ, జే సాల్లా, పినాకి మిశ్రా, ఎ.సిరాజుద్దీన్, సీనియర్ అడ్వకేట్స్, టీ సుందర్ రామనాథన్, వివేక్ పాండే, సుకన్య విశ్వనాథన్, శ్రీమతి ఆస్తా సర్దానా, సంజయ్ కపూర్, శ్రీమతి మేఘా కర్న్వాల్, సూర్య ప్రకాష్, అర్జున్ భాటియా, బాలాజీ శ్రీనివాసన్, జస్దీప్ సింగ్ ధిల్లాన్, ప్రభాత్ శర్మ, ప్రభాత్ సింగ్ ధిల్లాన్. కేసరి, మంజీత్ చావ్లా, శ్రీమతి ఉషా పంత్ కుక్రేటి, డాక్టర్ జోసెఫ్ అరిస్టాటిల్ ఎస్., శోభిత్ ద్వివేది, శ్రీమతి దేవయాని గుప్తా, శ్రీమతి తన్వి ఆనంద్, సౌరభ్ మిశ్రా, రాకేష్ చందర్, నిర్భయ్ తివారీ, అభిషేక్ పాండే, శ్రీమతి ప్రియా కౌశిక్, శ్రీమతి ఇందిరా భాకర్, వినాయక్ శర్మ, అక్షయ్ అమృతాన్షు, ఇషాన్ శర్మ, అమ్రిష్ కుమార్, సంజయ్ కపూర్, శ్రీమతి మేఘా కర్న్వాల్.

ప్రతిస్పందకుడు-వ్యక్తిగతంగా

కోర్టు తీర్పును జె వెలువరించారు. బి.పర్దివాలా, జె.

అన్ని అప్పీళ్లలో లేవనెత్తిన అంశాలు ఒకటే కాబట్టి, చెన్నైలోని సదరన్ జోన్ లోని నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ (సంక్షిప్తంగా "ఎన్ జిటి, చెన్నై") జారీ చేసిన స్వీయ ఉత్తర్వులకు కూడా సవాలు ఉన్నందున, వాటిని ఒకే విధంగా విచారణకు స్వీకరించి, ఈ ఉమ్మడి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వుల ద్వారా పరిష్కరిస్తున్నారు.

2. సౌలభ్యం కోసం, 2022 సివిల్ అప్పీల్ నంబర్ 2039 ప్రధాన అంశంగా పరిగణించబడుతుంది.

3. కంపెనీల చట్టం, 2013 కింద విలీనమైన రిలయన్స్ బీపీ మొబిలిటీ లిమిటెడ్ అనే ఆయిల్ మార్కెటింగ్ కంపెనీ ఈ అప్పీల్ ను దాఖలు చేసింది మరియు చెన్నైలోని ఎన్ జిటి 2020 (ఎస్ జెడ్) ఒరిజినల్ అప్లికేషన్ నంబర్ 138 లో జారీ చేసిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. కొత్త రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లతో పాటు ప్రస్తుతమున్న రెటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ ల కొరకు కన్సెంట్ టు ఆపరేట్ ("CTO").

<u>వాస్తవిక మ్యాట్రిక్స్:</u>

4. ప్రతిస్పందకుడు నెంబరు అని రికార్డులో ఉన్న మెటీరియల్ ను బట్టి తెలుస్తోంది. చమురు మార్కెటింగ్ కంపెనీలు (ఒఎంసిలు) పెట్రోలియం అవుట్లెట్లలో వేపర్ రికవరీ సిస్టమ్స్ (విఆర్ఎస్) ఏర్పాటు చేయకపోవడాన్ని ప్రస్తావిస్తూ చెన్నై నివాసి శ్రీ విబిఆర్ మీనన్ 2020 యొక్క ఒరిజినల్ అప్లికేషన్ నంబర్ 138 (ఎస్జెడ్) ను చెన్నైలోని ఎన్జిటికి దాఖలు చేశారు. 2020 యొక్క ప్రాథమిక దరఖాస్తు నెంబరు 138 లో, దరఖాస్తుదారుడు (ప్రతిస్పందకుడు నెం. 2020) ఈ క్రింది ఉపశమనాల కోసం ప్రార్థించాడు:-

"ఉపశమనాలు:

A. వేపూర్ రికవరీ సిస్టమ్ లను ఇన్ స్టాల్ చేయకుండా తమిళనాడులో ఏదైనా కొత్త పెట్రోలియం రిటైల్ అవుట్ లెట్ లను ప్రారంభించడం మరియు నిర్వహించడం, స్టేజ్ 1 మరియు 2 మంచి వర్కింగ్ కండిషన్ లో ఉండటం, ఈ దరఖాస్తును పరిష్కరించడం పెండింగ్ లో ఉండటం మరియు

B. కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులకు తగిన మరియు అవసరమైన తదుపరి ఉత్తర్వులు లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయడం

ప్రార్థన

A. ప్రతిస్పందక ఆయిల్ మార్కెటింగ్ కంపెనీలైన R-5 నుంచి R-9 కు ఇన్ స్టాల్ చేయమని ఆదేశించండి మరియు వేపర్ రికవరీ సిస్టమ్స్, స్టేజ్ 1 మరియు 2, తమిళనాడులో ఏదైనా కొత్త పెట్రోలియం రిటైల్ అవుట్ లెట్ లను తెరవడానికి మరియు ప్రారంభించడానికి ముందు మంచి పని స్థితిని పాటించండి.

B. తమిళనాడులో ఉన్న ప్రతి నగరానికి, పట్టణానికి మరియు గ్రామీణ ప్రాంతానికి ఈ గౌరవనీయ ట్రిబ్యునల్ నిర్దేశించిన నిర్ణీత కాలవ్యవధిలోగా తమిళనాడులో ప్రస్తుతం ఉన్న అన్ని పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లలో వేపర్ రికవరీ సిస్టమ్స్ స్టేజ్ 1 మరియు 2 లను ఆపరేట్ చేయమని ప్రతివాద ఆయిల్ మార్కెటింగ్ కంపెనీలను R-5 నుంచి R-9 కు ఆదేశించండి.

సి. కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులకు తగిన మరియు అవసరమైన తదుపరి ఉత్తర్వులు లేదా ఉత్తర్వులను జారీ చేయండి మరియు తద్వారా న్యాయం జరుగుతుంది."

5. పైన పేర్కొన్న విధంగా ఒరిజినల్ అప్లికేషన్ దాఖలు చేయడానికి ఆధారం ఎన్జిటి ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ 2016 ఒరిజినల్ అప్లికేషన్ నంబర్ 147 లో జారీ చేసిన ఉత్తర్వు, దీనిలో ఎన్జిటి ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ అన్ని ఇంధన స్టేషన్లు, పంపిణీ కేంద్రాలు, టెర్మినల్స్, రైల్వే లోడింగ్ / అన్లోడింగ్ సౌకర్యాలు మరియు విమానాశ్రయాలలో స్టేజ్ -1 మరియు స్టేజ్ -2 ఆవిరి పరికరాలను (విఆర్డి) ఏర్పాటు చేయాలని ఆదేశాలు జారీ చేసింది. నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ 2016 జీవో నెం.147 లో జారీ చేసిన 28.09.2018 నాటి ఉత్తర్వుల ప్రకారం వీఆర్డీ ఏర్పాటు గడువును పొడిగించారు.

6. చెన్నైలోని ఎన్జీటీ 2020 (ఎస్జెడ్) యొక్క ఒ.ఎ నెం.138 ను తీర్పు ఇచ్చింది మరియు 23.12.2021 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ఈ క్రింది ఆదేశాలను జారీ చేయడం ద్వారా దానిని పరిష్కరించింది:-

"69. ఫలితంగా, ఈ దరఖాస్తు ఈ క్రింది విధంగా పరిష్కరించబడుతుంది:-

1. 12.12.2016 నాటి సర్క్యులర్ ప్రకారం కేంద్ర పెట్రోలియం, సహజవాయువు మంత్రిత్వ శాఖతో సంప్రదింపులు జరిపి కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి కోరినట్లుగా 10 లక్షల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న నగరాల్లో ఉన్న అన్ని రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు నెలకు 300 కెఎల్ లేదా అంతకంటే ఎక్కువ టర్నోవర్ ఉన్న విఆర్ ఎస్ యంత్రాంగాన్ని ఇన్ స్టాల్ చేయాలని మేము స్పష్టం చేసాము. ఒకవేళ రిటైల్ పెట్రోలియం ఔట్ లెట్లలో ఏవైనా సిపిసిబి నిర్దేశించిన కాలపరిమితిలోగా లేదా గౌరవ సుప్రీం కోర్టు పొడిగించిన గడువులోగా వాటిని ఏర్పాటు చేయకపోతే, జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ ఆదేశాల మేరకు పర్యావరణ నష్టపరిహారాన్ని విధించడం ద్వారా వాటిని పాటించని పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు/ స్టోరేజీ డిపోలపై తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని సిపిసిబిని ఆదేశించింది. న్యూఢిల్లీ ఐ.ఎన్.ఎ. నం.147 ఆఫ్ 2016 (ఆదిత్య ఎన్.ప్రసాద్ అండ్ ఓర్స్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా అండ్ ఓర్స్.).

2. స్టేజ్ 1, స్టేజ్ 2 (నెలకు 100 కేఎల్ నుంచి 300 కేఎల్/నెల వరకు) కొత్త పెట్రోలియం ఔట్లెట్లకు సంబంధించి, స్టేజ్ 1 ఏ (స్టోరేజీ డిపోలు) విషయానికొస్తే, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, ప్రైవేటు రంగ సంస్థలు సీపీసీబీ నిర్దేశించిన గడువులోగా వాటిని ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంటుంది. అటువంటి ఉల్లంఘనకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని న్యూ ఢిల్లీలోని నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్

ప్రిన్సిపల్ బెంచ్ 2016 యొక్క ఒ.ఎ.నెం.147 (ఆదిత్య ఎన్.ప్రసాద్ & ఓర్స్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా & ఓఆర్ఎస్)లో ఆదేశించింది.

3. కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (సిపిసిబి), రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులు పర్యావరణ (రక్షణ) చట్టం, 1986 యొక్క సెక్షన్ 5 మరియు నీటి (కాలుష్య నివారణ మరియు నియంత్రణ) చట్టం, 1974 లోని సెక్షన్ 18 మరియు వాయు (కాలుష్య నివారణ మరియు నియంత్రణ) చట్టం, 1981 యొక్క సెక్షన్లు 18 ప్రకారం కొత్త పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లను ఏర్పాటు చేయడానికి మరియు భవిష్యత్తులో ఏర్పాటు చేయడానికి మరియు తయారు చేయడానికి సమ్మతిని పొందేలా ఆదేశాలు జారీ చేయాలని ఆదేశించింది. కేరళ రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి చేసిన విధంగా స్థాపన, కానీ నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించలేదు మరియు అటువంటి ఆదేశాలను 3 (మూడు) నెలల వ్యవధిలో జారీ చేయాలి మరియు అప్పటి వరకు, అన్ని కొత్త రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్లెట్లు దాని స్థాపనకు ముందు ఏర్పాటు చేయడానికి సమ్మతి మరియు నిర్వహణకు సమ్మతి కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవాలని ఆదేశించబడ్డాయి.

iv. ప్రస్తుతమున్న అన్ని రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు దాని టర్నోవర్ కు సంబంధించి 6 (6) నెలల వ్యవధిలోగా ప్రస్తుతమున్న అవుట్ లెట్ ల కొరకు ఆపరేట్ చేయడానికి సమ్మతిని పొందాలని కూడా మేం ఆదేశిస్తాం. ఒకవేళ అది రాకపోతే చట్ట ప్రకారం అలాంటి పెట్రోల్ బంకులపై తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలిని ఆదేశిస్తారు. పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకుని దరఖాస్తులో ఆయా పార్టీలు తమ వంతు వ్యయాన్ని భరించాలని ఆదేశించింది.

6. పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ (ఎంఓఈఎఫ్ అండ్ సీసీ), కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి, న్యూఢిల్లీ, కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి, బెంగళూరు, చెన్నయ్లు ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్రాంతీయ కార్యాలయం, తమిళనాడు, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ, కర్ణాటక రాష్ట్రాల కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైన పుదుచ్చేరి కాలుష్య నియంత్రణ కమిటీకి ఈ ఆదేశాలను తెలియజేయాలని రిజిస్ట్రీని ఆదేశించింది.

7. చెన్నైలోని ఎన్జీటీ జారీ చేసిన పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలతో సంతృప్తి చెందని పిటిషనర్ ఈ కోర్టు ముందు ఉన్నారు.

8. ఎన్జీటీ జారీ చేసిన స్వీయ ఉత్తర్వులను సవాలు చేయడానికి ఈ కోర్టు ముందు ఉన్న ఇతర చమురు మార్కెటింగ్ కంపెనీలు (ఒఎంసిలు) :(1) మెసర్స్ ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, (2) మెసర్స్ హిందుస్థాన్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్; (3) మెసర్స్ భారత్ పెట్రోలియం కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, (4) మెసర్స్ నయారా ఎనర్జీ లిమిటెడ్, (5) మెసర్స్ షెల్ ఇండియా మార్కెట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

పిటిషనర్ తరఫున సమర్పణలు:

9. వీఆర్ఎస్/వీఆర్డీ ఏర్పాటుకు సంబంధించి పేరా 69(1), 69(2)లో పొందుపరిచిన ఆదేశాలను సవాలు చేసే ప్రసక్తే లేదని పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదించారు. పైన పేర్కొన్న పేరా 69(3), పేరా 69(4)లో జారీ చేసిన ఆదేశాలకు మాత్రమే తన సవాలును పరిమితం చేయాలనుకుంటున్నారు.

10. ప్రస్తుత అప్పీలు చట్టంలోని మూడు ముఖ్యమైన ప్రశ్నలను ఈ క్రింది విధంగా తెలియజేస్తుందని పండిత న్యాయవాది వాదించారు:-

A. శాసన విధుల స్వభావం ఉన్న ఆదేశాలను ఎన్జీటీ జారీ చేయగలదా?

B. ప్రభుత్వరంగ మరియు ప్రయివేటు రంగ OMC లు మరియు/లేదా RO లు (రిటైల్ అవుట్ లెట్ లు) ఆర్ వోల వ్యాపారంపై కార్యకలాపాలు, స్థాపన మరియు కార్యకలాపాలకు సమ్మతి మరియు/లేదా ఆపరేట్ చేయడానికి సమ్మతిని పొందాల్సిన అవసరం ఉందా?

సి. సిపిసిబి జారీ చేసిన ప్రస్తుత మార్గదర్శకాలను పాటించడాన్ని పర్యవేక్షించడానికి ఒక నియంత్రణ యంత్రాంగాన్ని అందించడానికి మాత్రమే అదనపు అనుమతి పొందాలనే నిబంధనను ఎన్ జిటి విధించగలదా?

11. 69(3), 69(4) సెక్షన్ల కింద జారీ చేసిన ఆదేశాలు చట్టబద్ధమైనవని , అందువల్ల ఎన్జీటీ పరిధికి అతీతమైనవని న్యాయవాది వాదించారు. ఆర్వోలకు సీటీఈ, సీటీవోలను పొందాలని చెన్నైలోని ఎన్జీటీ సీపీసీబీకి జారీ చేసిన ఆదేశాలను జ్యుడీషియల్ ఆర్డర్ ముసుగులో చట్టం చేసినట్లేనని పేర్కొన్నారు. ఆర్వోలు సీటీఈ, సీటీవోలు తప్పనిసరిగా పొందాలని ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి హేతుబద్ధమైన ఆధారం లేదని పేర్కొంది. వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటుకు సంబంధించి సీపీసీబీ జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను సక్రమంగా పాటించేలా చూడటం, నిబంధనలు పాటించడం మాత్రమే ఎన్జీటీ ఇలాంటి ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి ఏకైక ఆధారమని న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. పరిశ్రమల పునర్విభజనను సిపిసిబి చేసిన అంశానికి విరుద్ధంగా ఈ ఆదేశాలు ఉన్నాయని కూడా వాదించారు. పెట్రోలియం రిటైల్ ఔట్ లెట్లు గ్రీన్ జోన్ పరిధిలోకి వస్తాయని, గ్రీన్ జోన్ పరిధిలోకి వచ్చే ఏ పరిశ్రమకైనా సీటీవో, సీటీఈ పొందడం సరికాదన్నారు. అందువల్ల ఆర్వో ఏర్పాటు ప్రక్రియకు అనేక

అనుమతులు రావాల్సి ఉందని, అందుకు చాలా సమయం పడుతుందని పేర్కొన్నారు. ఉదాహరణకు ఆర్వోల నిర్మాణానికి ముందు కూడా ఓఎంసీలు ఇంటర్ బోర్డు (1) పెట్రోలియం అండ్ ఎక్స్ ప్లోజివ్స్ సేఫ్టీ ఆర్గనైజేషన్ (పెసో), (2) టౌన్ అండ్ కంట్రీ ప్లానింగ్ ఆఫీసర్లు, (3) నేషనల్ హైవే అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా, (4) జిల్లా/ డివిజనల్ ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్/ రీజినల్ ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్, (5) రాష్ట్ర క్యాబినెట్ నుంచి అనుమతులు పొందాల్సి ఉంటుంది. అంతేకాకుండా ఓఎంసీలు సంబంధిత జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ నుంచి నిరభ్యంతర పత్రం పొందాల్సి ఉంటుంది. జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ నుండి అటువంటి ఎన్ఓసిలో అగ్నిమాపక శాఖ, పోలీసు శాఖ, పిడబ్ల్యుడి, హెల్త్ అండ్ సేఫ్టీ, సంబంధిత మునిసిపాలిటీ మరియు / లేదా జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ అవసరమని భావించే ఏదైనా ఇతర అథారిటీ నుండి అనుమతులు ఉంటాయి. ఆ తర్వాత ఆర్వోల నిర్మాణం తర్వాత ఓఎంసీలు ఇంటర్మీడియెట్, నేషనల్ హైవే అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా, లీగల్ మెట్రాలజీ డిపార్ట్మెంట్ లేబర్ డిపార్ట్మెంట్, సంబంధిత మున్సిపాలిటీ నుంచి తుది అనుమతులు పొందాల్సి ఉంటుంది. అందువల్ల పైన పేర్కొన్న కొన్ని అనుమతుల కాలపరిమితి 120 నుండి 240 రోజుల వరకు ఉంటుంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆర్వోల ఏర్పాటు/నిర్వహణకు సీటీవో, సీటీఈలను తప్పనిసరి చేయడం వల్ల చాలా ఇబ్బందులు ఎదురవుతాయని, ఆర్వోల ఏర్పాటులో జాప్యం జరుగుతుందని న్యాయవాదులు చెబుతున్నారు.

12. 18.01.2019న ఎన్జీటీ ఆమోదించిన ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా కొత్త పెట్రోలియం పంపుల ఏర్పాటుకు 2019 నాటి జీవో నంబరు 86 లో జ్ఞానప్రకాశ్ @ పప్పు సింగ్ వి అనే శీర్షికతో కొత్త పెట్రోలియం పంపుల ఏర్పాటుకు మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది. GoI & Ors. మార్గదర్శకాలు చాలా సమగ్రంగా ఉన్నాయని , ఎన్జీటీ తన ఉత్తర్వుల్లో వ్యక్తం చేసిన ఆందోళనను

పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని పేర్కొంది. ఒకసారి ఈ మార్గదర్శకాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, అనుసరించిన తరువాత, ఆ తర్వాత CTO మరియు/orCTE పొందాల్సిన అవసరం లేదు.

13. పైన పేర్కొన్న పరిస్థితుల్లో పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాదులు అప్పీలులో మెరిట్ ఉందని, చెన్నైలోని ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లోని పేరా 69(3), పారా 69(4)లో జారీ చేసిన ఆదేశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని కోరారు.

<u>ప్రతివాది నెం.2 తరఫున సమర్పణలు - ఎన్జీటీ ముందు ఒరిజినల్ దరఖాస్తు:</u>

14. ప్రతివాది నెం.2 (ప్రాథమిక దరఖాస్తుదారుడు) తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, చట్టంలోని ఏ తప్పిదం గురించి మాట్లాడకుండా, ఎన్జీటీ ఆదేశాలను ఉల్లంఘించిందని చెప్పలేమని గట్టిగా వాదించారు. నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ యాక్ట్ 2010 లోని సెక్షన్ 22 (క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే 'ఎన్జీటీ యాక్ట్') కింద దాఖలైన అప్పీల్లో ఈ కోర్టు జోక్యం అవసరం లేదని పేర్కొంది. ఎన్ జీటీ చట్టంలోని సెక్షన్ 22 కింద అప్పీల్ అనేది చట్టానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్నలకే పరిమితమని న్యాయవాది తెలిపారు. ప్రస్తుత అప్పీలులో చట్టం ఇమిడి ఉన్నదనే ప్రశ్నే లేదు. అలాంటి విషయాల్లో, ప్రస్తుత అప్పీలులో ఏ విధమైన యోగ్యత లేనందు కాబట్టి, దానిని కొట్టివేయవచ్చని పండితుని ప్రార్థించాడు.

<u>ప్రతివాది నెం.1- సిపిసిబి తరఫున సమర్పణలు:</u>

15. 07.01.2020 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండమ్ ద్వారా సిపిసిబి జారీ చేసిన వివరణాత్మక మార్గదర్శకాల దృష్ట్యా, పేరా 69(3), పేరా 69(4)లో పొందుపరిచిన ఆదేశాలను ఎన్జీటీ నిస్సంకోచంగా జారీ చేయాల్సిన అవసరం లేదని సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా వాదించారు.

ప్రస్తుతమున్న ఆర్వోలు, భవిష్యత్తులో ఏర్పాటయ్యే ఆర్వోలు సీపీసీబీ జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను కచ్చితంగా పాటించేలా చూడటం ద్వారా ఆర్వోలను సీటీఈ, లేదా సీటీవోలు పొందాలని కోరడం ద్వారా ఏం సాధించవచ్చో చూసుకోవచ్చని మెహతా పేర్కొన్నారు. తాము జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను కచ్చితంగా పాటించేలా అన్ని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులు దేశవ్యాప్తంగా ఆర్వోలపై గట్టి నిఘా ఉంచాలని సీపీసీబీ ఆదేశించింది. ప్రస్తుతమున్న ఆర్వోలందరినీ సీటీవో పొందమని కోరడం కూడా చాలా అసమంజసంగా ఉందని మెహతా పేర్కొన్నారు. మెహతా అభిప్రాయం ప్రకారం, దీనికి చాలా పేపర్ వర్క్ అవసరం మరియు చాలా సమయం పడుతుంది.

16. పర్యావరణ (రక్షణ) చట్టం, 1986 లోని సెక్షన్ 5 (క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే చట్టం 1986) ప్రకారం సీటీఈ, లేదా సీటీవో పొందడం తప్పనిసరి చేయాలని ఎన్ జీటీ సీపీసీబీని ఆదేశించడం అత్యంత చర్చనీయాంశమని మెహతా పేర్కొన్నారు.

17. పేరా 69(1), 69(2)లో పొందుపరిచిన ఆదేశాలకు సంబంధించి, వాటిని వాస్తవ దృక్పథంతో పాటించాలని, రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులు వాటిని పాటించేలా చూడాలని మెహతా చివరి పిటిషన్ లో పేర్కొన్నారు. పైన పేర్కొన్న మార్గదర్శకాలను అన్ని రాష్ట్రాల కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులు కచ్చితంగా పాటించేలా సిపిసిబి చూసుకోవాలని, ఏదైనా రిటైల్ అవుట్ లెట్ చివరిలో ఏదైనా లోపం ఉంటే చట్టప్రకారం అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటామని ఆయన పేర్కొన్నారు.

18. పైన పేర్కొన్న అటువంటి పరిస్థితుల్లో 69(3), 69(4) పేరాల్లోని ఆదేశాలను పక్కనపెట్టాలని లేదా తగిన విధంగా సవరించాలని మెహతా కోరారు.

విశ్లేషణ:

19. ఇరుపక్షాల తరఫున వాదించిన న్యాయవాదుల వాదనలు విన్న తర్వాత, రికార్డుల్లో ఉన్న అంశాలను పరిశీలించిన తర్వాత, మన పరిశీలనకు వచ్చే ఒకే ఒక ప్రశ్న ఏమిటంటే: (1) 1986 చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం తన అధికారాలను ఉపయోగించి దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న అన్ని పెట్రోలియం రిటైల్ అవుట్లెట్లకు సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేయాలని సీపీసీబీని ఆదేశించే అధికారం ఎన్జీటీకి ఉందా?

20. ఈ కోర్టు 07.02.2022 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా సంబంధిత అప్పీళ్లలో ఒకటైన సివిల్ అప్పీల్ 494 ఆఫ్ 2022 ద్వారా నోటీసు జారీ చేసేటప్పుడు, ఈ విధంగా పేర్కొంది: -

"నోటీసు జారీ చేయండి, ఆరు వారాల్లో తిరిగి ఇవ్వండి.

ఇదిలావుండగా, 23.12.2021 న జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ జారీ చేసిన ఆదేశాలను నిలుపుదల చేస్తూ కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (సీపీసీబీ) 04.06.2021 న జారీ చేసిన ఆదేశాలను పిటిషనర్ పాటించాలని పేర్కొంది.

పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది సంజయ్ కపూర్ వాదనలు వినిపిస్తూ 04.06.2021 నాటి సీపీసీబీ ఆదేశాల మేరకు 2021 డిసెంబర్ నాటికి 50 శాతం రిటైల్ అవుట్లెట్లలో వేపర్ రికవరీ పరికరాలను ఏర్పాటు చేశామని, మిగిలిన కాలపరిమితిని కూడా పాటిస్తామని తెలిపారు.

21. ప్రస్తుత వ్యాజ్యంలో ఆయా చమురు మార్కెటింగ్ కంపెనీల తరఫున వాదిస్తున్న న్యాయవాదులందరి ప్రధాన వాదన ఎన్జీటీ పరిధికి సంబంధించినది కాబట్టి, ముందుగా ఎన్జీటీ చట్టంలోని మొత్తం ప్రణాళికను అర్థం చేసుకోవాలి.

ఎన్జీటీ చట్టం, 2010 యొక్క పథకం:

22. ఎన్జీటీ చట్టం పీఠిక ఇలా ఉంది:-

పర్యావరణ పరిరక్షణ, అడవులు, ఇతర సహజ వనరుల పరిరక్షణకు సంబంధించిన కేసులను సమర్థవంతంగా, త్వరితగతిన పరిష్కరించేందుకు జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ ను ఏర్పాటు చేయడం, పర్యావరణానికి సంబంధించిన చట్టబద్ధమైన హక్కులను అమలు చేయడం, వ్యక్తులు, ఆస్తులకు జరిగిన నష్టానికి పరిహారం, నష్టపరిహారం అందించడం, దానితో ముడిపడి ఉన్న అంశాలకు సంబంధించిన అంశాలను త్వరితగతిన పరిష్కరించేందుకు వీలు కల్పించే చట్టం.

జూన్, 1992 లో స్టాక్హోమ్లో జరిగిన మానవ పర్యావరణంపై ఐక్యరాజ్యసమితి సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలలో భారతదేశం భాగస్వామిగా ఉంది, దీనిలో భారతదేశం పాల్గొంది, పరిష్కారం మరియు నివారణతో సహా న్యాయ మరియు పరిపాలనా విధానాలకు సమర్థవంతమైన ప్రాప్యతను అందించాలని మరియు జనాభా మరియు ఇతర పర్యావరణ నష్టం బాధితులకు బాధ్యత మరియు నష్టపరిహారానికి సంబంధించి జాతీయ చట్టాలను అభివృద్ధి చేయాలని రాష్ట్రాలకు పిలుపునిచ్చింది;

భారతదేశంలో న్యాయ తీర్పులో ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణ హక్కును రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21 ప్రకారం జీవించే హక్కులో భాగంగా పరిగణించారు.

పర్యావరణానికి సంబంధించిన బహుళ క్రమశిక్షణా అంశాల ప్రమేయం దృష్ట్యా పైన పేర్కొన్న సదస్సులో తీసుకున్న నిర్ణయాలను అమలు చేయడం, నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ ఏర్పాటు చేయడం సముచితమని భావిస్తున్నారు.

23. ఎన్జీటీ పరిధి, అధికారాలను 14 నుంచి 20 సెక్షన్లలో చూడాల్సి ఉంటుంది. ఈ నిబంధనలను నిశితంగా పరిశీలిస్తే ఎన్జీటీకి ఒరిజినల్, అప్పిలేట్ అధికార పరిధి రెండూ ఉన్నాయని తెలుస్తుంది. అందువల్ల ఎన్జీటీకి ఉన్న అధికారాల పరిధి:-

(1) పర్యావరణానికి సంబంధించిన గణనీయమైన ప్రశ్న ఉన్న సివిల్ కేసులపై తీర్పు చెప్పే అధికారం (సెక్షన్ 14(1));

(ii) బాధితులకు ఉపశమనం మరియు నష్టపరిహారం అందించే అధికారం (సెక్షన్ 15(1)(ఎ); మరియు

(iii) దెబ్బతిన్న లేదా పర్యావరణానికి చెందిన ఆస్తిని తిరిగి చెల్లించాలని ఆదేశించే అధికారం (సెక్షన్ 15(1)(బి).

24. ఎన్జీటీకి అనుకూలంగా తీర్పు లేదా ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన వ్యక్తి తీర్పు లేదా ఉత్తర్వులు లేదా ఎన్జీటీ నిర్ణయాలను పాటించకపోతే రెండు రకాల పరిష్కారాలకు అర్హులు. మొదటిది సెక్షన్ 25 కింద తీర్పును అమలు చేయాలని కోరే హక్కు, రెండోది సెక్షన్ 26 కింద క్రిమినల్ కోర్టులో దోషులను ప్రాసిక్యూషన్ చేయాలని కోరడం.

25. సెక్షన్ 29 కింద సివిల్ కోర్టుల అధికార పరిధితో పాటు, సెక్షన్ 33 కింద మరే ఇతర చట్టంపైనా ఎన్జీటీ చట్టం అధిక ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.

సెక్షన్ 33.. అతిక్రమణ ప్రభావాన్ని చూపే చట్టం:- ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న మరే ఇతర చట్టంలోనైనా, ఈ చట్టం కాకుండా మరేదైనా చట్టం ద్వారా అమలులో ఉన్న ఏ చట్టంలోనైనా అస్థిరంగా ఉన్నప్పటికీ ఈ చట్టంలోని నిబంధనలు అమల్లో ఉంటాయి."

26. ఎన్జీటీ చట్టంలోని సెక్షన్ 38 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింది చట్టాలను రద్దు చేస్తుంది:-

1) జాతీయ పర్యావరణ ట్రిబ్యునల్ చట్టం, 1995

2) నేషనల్ ఎన్విరాన్ మెంట్ అప్పీలేట్ అథారిటీ యాక్ట్, 1997

27. సెక్షన్ 38 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద పైన పేర్కొన్న రెండు చట్టాలను రద్దు చేయడమే కాకుండా, సెక్షన్ 38 లోని సబ్ సెక్షన్ (8)లో పరోక్ష రద్దుకు సంబంధించిన నిబంధనలు కూడా ఎన్జీటీ చట్టంలో ఉన్నాయి. సెక్షన్ 38 లోని సబ్ సెక్షన్ (8) ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:-

(8) (2) నుండి (7) వరకు ఉప విభాగాల్లో ప్రస్తావించిన నిర్దిష్ట విషయాల ప్రస్తావన రద్దు ప్రభావానికి సంబంధించి జనరల్ క్లాజుల చట్టం, 1897 (10 ఆఫ్ 1897) లోని సెక్షన్ 6 యొక్క సాధారణ అనువర్తనాన్ని పక్షపాతంగా లేదా ప్రభావితం చేయడానికి భావించబడదు."

28. ఎన్జీటీ ఆదేశాల అమలుకు సంబంధించి సెక్షన్ 25 కింద పేర్కొన్న విధంగా రెండు రకాల అధికారాలను ఇస్తుంది:-

(ఎ) తీర్పు సివిల్ కోర్టుకు చెందినదిగా భావించి, తనంతట తానుగా తీర్పును అమలు చేసే అధికారం మరియు

(బి) తీర్పును సివిల్ కోర్టుకు బదిలీ చేసే అధికారం.

29. ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా, ఎన్జీటీ ఆదేశాలను పాటించడంలో ఎవరైనా విఫలమైతే సెక్షన్ 26 కింద మూడేళ్ల వరకు శిక్ష లేదా పది కోట్ల రూపాయల వరకు జరిమానా లేదా రెండూ విధించవచ్చు. సెక్షన్ 27 ప్రకారం ప్రతి కంపెనీ, కంపెనీ వ్యవహారాలను ప్రత్యక్షంగా పర్యవేక్షించే ప్రతి వ్యక్తి ప్రాసిక్యూషన్ కు గురవుతారు. సెక్షన్ 28 ప్రకారం ప్రభుత్వ శాఖలను కూడా ప్రాసిక్యూట్ చేసి

శిక్షించాల్సి ఉంటుంది. లాస్ ఆఫ్ ఎకాలజీ అథారిటీకి ఇటువంటి అధికారాలు అందుబాటులో లేవు.

30. సెక్షన్ 26 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రకారం ఏజీటీ చట్టం కింద నేరాలను కాగ్నిజబుల్గా పేర్కొన్నప్పటికీ, సెక్షన్ 30(1)(బి) ప్రకారం నిర్దేశిత పద్ధతిలో అరవై రోజులకు తగ్గకుండా నోటీసులు ఇచ్చిన వ్యక్తి, ప్రాసిక్యూషన్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో సంబంధిత కోర్టుకు ఫిర్యాదు చేయవచ్చు. ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే, సెక్షన్ 30 (1) (బి) "బాధిత వ్యక్తి" అనే పదాన్ని సమానంగా ఉపయోగించదు. ఇది "ఏ వ్యక్తి" అనే పదాన్ని మాత్రమే ఉపయోగిస్తుంది.

31. 2003 లో లా కమిషన్ సమర్పించిన 186 వ నివేదిక చివరకు ఎన్జీటీ చట్టం అమలుకు మార్గం సుగమం చేసింది. ఎన్జీటీ చట్టంలోని ఆబ్జెక్ట్స్ అండ్ రీజన్స్ స్టేట్మెంట్లోని సంబంధిత భాగాన్ని బట్టి ఈ విషయం అర్థమవుతుంది: -

4. ఏదైనా ప్రమాదకరమైన పదార్థాన్ని నిర్వహించేటప్పుడు సంభవించే ప్రమాదాలకు కఠిన బాధ్యత వహించడానికి మరియు అటువంటి ప్రమాదం నుండి ఉత్పన్నమయ్యే కేసులను సమర్థవంతంగా మరియు వేగంగా పరిష్కరించడానికి జాతీయ పర్యావరణ ట్రిబ్యునల్ ఏర్పాటు చేయడానికి, వ్యక్తులు, ఆస్తి మరియు పర్యావరణానికి జరిగిన నష్టాలకు ఉపశమనం మరియు నష్టపరిహారం ఇవ్వడానికి జాతీయ పర్యావరణ ట్రిబ్యునల్ చట్టం, 1995 రూపొందించబడింది. అయితే, చాలా పరిమితమైన ఆదేశాన్ని కలిగి ఉన్న నేషనల్ ఎన్విరాన్మెంట్ ట్రిబ్యునల్ స్థాపించబడలేదు. నేషనల్ ఎన్విరాన్మెంట్ అప్పిలేట్ అథారిటీ చట్టం, 1997 పర్యావరణ (రక్షణ) చట్టం, 1986 కింద కొన్ని రక్షణలకు లోబడి పరిశ్రమలు, కార్యకలాపాలు లేదా ప్రక్రియలు లేదా పరిశ్రమలు, కార్యకలాపాలు లేదా ప్రక్రియలు చేపట్టరాదనే

లేదా నిర్వహించకూడదనే ప్రాంతాల పరిమితికి సంబంధించి అప్పీళ్లను విచారించడానికి నేషనల్ ఎన్విరాన్మెంట్ అప్పిలేట్ అథారిటీ అథారిటీని ఏర్పాటు చేసింది. నేషనల్ ఎన్విరాన్మెంట్ అప్పీలేట్ అథారిటీ తన అధికార పరిధి యొక్క సంకుచిత పరిధి కారణంగా పరిమిత పని భారాన్ని కలిగి ఉంది.

5. ఉన్నత న్యాయస్థానాల్లో పెద్ద సంఖ్యలో పర్యావరణ కేసులు పెండింగ్లో ఉండటం, ఇలాంటి కేసుల్లో మల్టీడిసిప్లినరీ సమస్యల ప్రమేయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని ప్రత్యేక పర్యావరణ కోర్టుల ఏర్పాటు ఆవశ్యకతను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని సుప్రీంకోర్టు లా కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియాను కోరింది. దీనికి అనుగుణంగా పర్యావరణ చట్టాలకు సంబంధించి ఒరిజినల్, అప్పీలేట్ అధికార పరిధి కలిగిన పర్యావరణ కోర్టులను ఏర్పాటు చేయాలని లా కమిషన్ సిఫారసు చేసింది.

6. పైన పేర్కొన్న పేరాగ్రాఫ్ల దృష్ట్యా, పర్యావరణ కేసుల్లో ఇమిడి ఉన్న బహుళ క్రమశిక్షణా సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ఒక ప్రత్యేక ట్రిబ్యునల్ను ఏర్పాటు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని భావించారు. దీని ప్రకారం పర్యావరణ పరిరక్షణ, అడవులు, ఇతర సహజ వనరుల పరిరక్షణకు సంబంధించిన సివిల్ కేసులను సమర్థవంతంగా, త్వరితగతిన పరిష్కరించేందుకు వీలుగా నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ ఏర్పాటుకు చట్టం చేయాలని నిర్ణయించారు.

32. లా కమిషన్ 186 వ నివేదిక నుంచి, చట్టంలోని ముఖ్యాంశాలను బట్టి కింది అంశాలను తెలుసుకోవచ్చు.

(1) జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ ఏర్పాటు, కనీసం నాలుగు కేసుల్లో ఈ కోర్టు పదేపదే జారీ చేసిన ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, ఎం.సి.మెహతా వర్సెస్. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా

[(1986) 2 ఎస్ సిసి 176], ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఫర్ ఎన్విరో లీగల్ యాక్షన్ వి. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా ((1996) 3 ఎస్.సి.సి 212], ఎ.పి.పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్ వర్సెస్ ఎం.వి.నాయుడు [(1999) 2 ఎస్.సి.సి 718], ఎ.పి.పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్ వర్సెస్ ఎం.వి.నాయుడు [(2001) 2 ఎస్.సి.సి.62].

(2) పర్యావరణ అనుమతులు, పర్యావరణానికి సంబంధించిన వివాదాల పరిష్కారం, కాలుష్యం, పర్యావరణ నష్టం బాధితులకు ఉపశమనం, పరిహారం, ఆస్తుల పునరుద్ధరణ, పర్యావరణ పునరుద్ధరణ వంటి అన్ని రకాల సమస్యలకు వన్ స్టాప్ షాప్ సొల్యూషన్ అని పిలువబడే జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ ఏర్పాటు లక్ష్యం.

(3) ట్రిబ్యునల్ కు ఒరిజినల్ మరియు అప్పిలేట్ అధికార పరిధి రెండింటినీ కలిగి ఉండాలి, సివిల్ కోర్టుల డిక్రీలుగా తన ఆదేశాలను అమలు చేయడమే కాకుండా, దాని ఆదేశాలను పాటించని వారిని శిక్షించడానికి అపారమైన అధికారాలను కలిగి ఉండాలి.

(4) ట్రిబ్యునల్ కోర్టు రుసుమును వసూలు చేయాలి మరియు పరిమితి వ్యవధిలో క్లెయిమ్లను స్వీకరించాలి.

33. ఎన్జీటీ చట్టం ప్రకారం 1986 చట్టాన్ని కూడా సవరించారు. ఎన్జీటీ చట్టంలోని సెక్షన్ 36, సెక్షన్ 5 ఎను 1986 చట్టంలో చేర్చారు.ఈ సెక్షన్ 5 కింద, ఏదైనా పరిశ్రమ, కార్యకలాపాలు లేదా ప్రక్రియను మూసివేయడం, నిషేధించడం లేదా నియంత్రించడం లేదా విద్యుత్తు లేదా నీరు లేదా మరేదైనా సేవల సరఫరాను నిలిపివేయడం లేదా నియంత్రించడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఏదైనా ఆదేశాలను జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్కు అప్పీల్ చేశారు.

34. సెక్షన్ 1986 లోని సెక్షన్ 5 ఏను సెక్షన్ 3(3)తో పోల్చితే చట్టపరమైన ప్రభావం ఇలా ఉంటుంది:

(1) సెక్షన్ 5 కింద కొన్ని ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది.

(2) సెక్షన్ 5 కింద ఉన్న అధికారాన్ని సెక్షన్ 3(3) కింద ఏర్పాటు చేసిన అథారిటీ కూడా ఉపయోగించవచ్చు. మరియు

(3) సెక్షన్ 5 కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా సెక్షన్ 3(3) కింద ఏర్పాటైన అథారిటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలు నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యునల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధికి అనుగుణంగా ఉన్నాయి.

35. ఒక నిర్దిష్ట కేసులో న్యాయప్రయోజనాల దృష్ట్యా అటువంటి ఆదేశాలు అవసరమని ఎన్జీటీ భావిస్తే, అటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలని సిపిసిబి / దాని ప్రతినిధులకు ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం మరియు అధికార పరిధి ఎన్జిటికి ఉందా అని మేము ఇప్పుడు పరిశీలిస్తాము.

36. 1986 చట్టంలోని సెక్షన్ 3 ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదా దాని ప్రతినిధికి "పర్యావరణాన్ని పరిరక్షించడానికి మరియు మెరుగుపరచడానికి అవసరమైన లేదా ప్రయోజనకరంగా భావించే అన్ని చర్యలను తీసుకోవడానికి......" స్పష్టంగా అధికారం ఇస్తుంది. సెక్షన్ 5 ప్రకారం కేంద్రప్రభుత్వానికి లేదా దాని ప్రతినిధికి ఈ చట్టంలోని లక్ష్యాల సాధనకు ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం ఉంటుంది. సెక్షన్ 2(ఎ), సెక్షన్ 3, 5 లోని "పర్యావరణం" యొక్క విస్తృత నిర్వచనంతో చదవండి. పై ప్రయోజనం కోసం కోరిన అన్ని చర్యలను తీసుకోవడానికి మరియు అన్ని మార్గదర్శకాలను జారీ చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉంది.

37. జాతీయ హరిత ట్రైబ్యునల్ (ప్రాక్టీసెస్ అండ్ ప్రొసీజర్స్) రూల్స్-2011 (క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఎన్జీటీ రూల్స్)ను కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉల్లంఘించిన విషయాన్ని మేం గమనించాం. మన ప్రయోజనం కోసం, నియమం 24 ముఖ్యమైనది, ఇది ఈ క్రింది విధంగా ఉంటుంది:-

రూల్ 24.. కొన్ని సందర్భాల్లో ఆదేశాలు, ఆదేశాలు:- ట్రిబ్యునల్ తన ఉత్తర్వులను అమలు చేయడానికి లేదా దాని ప్రక్రియను నిరోధించడానికి లేదా న్యాయం యొక్క లక్ష్యాలను పొందడానికి అవసరమైన లేదా ప్రయోజనకరమైన ఆదేశాలను ఇవ్వవచ్చు."

38. పైన పేర్కొన్న రూల్ 24 గ్రేటర్ ముంబై మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వర్సెస్ అంకిత సిన్హా, 2021 ఎస్సిసి ఆన్లైన్ ఎస్సీ 897 యొక్క పరిశీలనకు వచ్చింది. జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ అధికారాలకు సంబంధించి అంకిత సిన్హా (సుప్రా)లో ఈ కోర్టు చేసిన కొన్ని సంబంధిత పరిశీలనలను మేము ఉదహరిస్తున్నాము:

16.3 న్యాయాన్ని సాధించేందుకు ఎన్జీటీకి విచక్షణాధికారాలు ఇచ్చినట్లు ఈ నిబంధనలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఈ శక్తితో పాటు లక్ష్యాల సాధనకు వినియోగించాల్సిన కర్తవ్యం కూడా ఉంది. పర్యావరణాన్ని, దానికి సంబంధించిన విషయాలను పరిరక్షించడం దీని ఉద్దేశం.

16.4 విస్తృతమైన దిగుమతి అనే పదబంధాన్ని ఉపయోగించడం ద్వారా, అంటే న్యాయం యొక్క లక్ష్యాలను భద్రపరచడం ద్వారా, చట్టసభలు ఉదారవాద భాష్యం వైపు మొగ్గు చూపాయి. న్యాయం పొందడం అనేది విస్తృత పరిధి కలిగిన పదం మరియు ఇది కేవలం రెండు ప్రత్యర్థుల మధ్య వివాదాలను పరిష్కరించడం కాదు. పర్యావరణ హక్కులను ముందుకు తీసుకెళ్లడం, విపత్తుల బాధితులకు నష్టపరిహారం మంజూరు చేయడం,

పర్యావరణ సూత్రాలను అమలు చేయడానికి పథకాలను రూపొందించడం, అవసరమైనప్పుడు నిష్క్రియాపరత్వానికి అధికారులను లాగడం కూడా ఇందులో ఉన్నాయి.

16.5 అంతేకాక, పార్టీలు కోరిన ఉపశమనానికి మించి ప్రయాణించలేని సివిల్ కోర్టుల మాదిరిగా కాకుండా, ఎన్ జిటికి ఎటువంటి ఉపశమనం కలిగించే అధికారం ఉంది. ఇటువంటి ఉపశమనాలను పార్టీలు ప్రత్యేకంగా కోరనప్పటికీ, కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో సమర్థించదగిన విధంగా తగిన ఉపశమనాన్ని పొందే విస్తృత అధికారం ఎన్ జిటికి ఉందని నిబంధనలు చూపిస్తున్నాయి.

21.6 ... మొదటి నుంచీ, ఎన్ జిటి పాత్ర కేవలం లిస్ స్వభావంలో తీర్పు ఇవ్వడానికి మాత్రమే కాదని, 17 (1999) 2 ఎస్ సిసి 718 స్వభావంలో నివారణ, మెరుగుపరిచే లేదా నివారణాత్మకమైన సమాన ముఖ్యమైన పాత్రలను నిర్వర్తించిందని పైన పేర్కొన్నవి చూపిస్తున్నాయి. అందువల్ల ఎన్జీటీ యొక్క కార్యనిర్వాహక సామర్థ్యం దాని పర్యావరణ ఆదేశంలో పూర్తి న్యాయం చేయడానికి విస్తృత అధికారాలను ఉపయోగించడానికి ఉద్దేశించబడింది

25.1 ఎన్ జిటికి బహుముఖ పాత్రను, అందువలన చట్టబద్ధమైన నిబంధనలకు ఇవ్వాల్సిన ప్రయోజనాత్మక వివరణను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, ఎన్ జిటి తన పరిధిలో అవసరమైన అన్ని విధులను ప్రారంభించడానికి థీమ్ చాకనిజం కలిగి ఉందని భావించడం సముచితంగా ఉంటుంది మరియు ఈ క్రింది చర్చను బట్టి, ఈ క్రింది చర్చను బట్టి, ఈ విషయాలను సుమోటోగా పరిగణనలోకి తీసుకునే అధికారం ఎన్జీటీకి ఉండకూడదు. తన ఆదేశాన్ని సమర్థవంతంగా నిర్వర్తించడానికి..

25.7 అధికరణ 21 హక్కులను పరిరక్షించాల్సిన కర్తవ్యం నిర్వచనం యొక్క దిక్సూచిపై నిలబడదు. విస్తృత ప్రజాప్రయోజనాల దృష్ట్యా పర్యావరణ రంగంలో ఉపయోగించే ప్రాథమిక హక్కులకు అనుగుణంగా విధానపరమైన నిబంధనలను కేటాయించాలి. అందువల్ల పర్యావరణ పరిరక్షణ బాధ్యతను ప్రత్యేక వేదికకు అప్పగించారు. దాని పరిధిలో సమర్థవంతంగా పనిచేయడానికి, అవసరమైనప్పుడు చర్యలు ప్రారంభించే ప్రజా బాధ్యతను ఎన్ జిటికి అప్పగించాల్సిన అవసరం ఉంది, పరిశుభ్రమైన పర్యావరణం యొక్క ప్రాథమిక హక్కును పరిరక్షించాలి మరియు విధానపరమైన చట్టం దాని అనువర్తనానికి ఆటంకం కలిగించకూడదు.

26.3 ఇంతకు ముందు చూసినట్లుగా, ఎన్ జిటి చట్టంలోని ఎస్.20 లో "ఆర్డర్" మరియు "అవార్డు" తో పాటు "నిర్ణయం" అనే పదం కూడా ఉంది, ట్రిబ్యునల్ 'ముందు జాగ్రత్త సూత్రాన్ని' వర్తింపజేయాలని మరియు చట్టబద్ధంగా సంబంధితమైన చట్టాన్ని పొందుపరచాలని కోరబడింది:-

20. ట్రిబ్యునల్ కొన్ని సూత్రాలను వర్తింపజేయాలి.-

ట్రిబ్యునల్ ఏదైనా ఉత్తర్వు లేదా నిర్ణయాలు జారీ చేసేటప్పుడు, సుస్థిర అభివృద్ధి సూత్రాలను, అందువల్ల కాలుష్యకారక సూత్రం మరియు కాలుష్యకారక చెల్లింపు సూత్రాన్ని వర్తింపజేయాలి.

26.4 పైన పేర్కొన్న సూత్రం విస్తృతంగా వర్తింపజేయాలి, ఇది కేవలం తీర్పు ప్రయోజనాల కోసం మాత్రమే కాకుండా, ప్రభుత్వ అధికారులు లేదా కాలుష్య కారకులకు ఇతర 'నిర్ణయాలు' లేదా 'ఆదేశాల' కోసం కూడా ఉపయోగించబడుతుంది, వారు "పర్యావరణ క్షీణతకు కారణాలను అంచనా వేయడం, నిరోధించడం మరియు దాడి చేయడంలో" విఫలమైనప్పుడు. అందువల్ల రెండు అంశాలను నొక్కిచెప్పాలి, అంటే ట్రిబ్యునల్ స్వయంగా నివారణ మరియు రక్షణ చర్యలను చేపట్టాల్సిన అవసరం ఉంది, అలాగే పర్యావరణ ప్రయోజనాలను కాపాడడంలో విఫలమైనందుకు

ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ అధికారులను బాధ్యులను చేయాలి. అందువల్ల, పర్యావరణ డొమైన్లో ఫోరం యొక్క అధికారాన్ని పూర్తిగా ప్రవహించడానికి అనుమతించే దానిని అవలంబించడానికి ఎన్జిటి అధికారాలకు సంకుచిత వివరణను నివారించాలి.

<u>ఆపరేట్ చేయడానికి సమ్మతి మరియు సమ్మతి:</u>

39. 'కన్సెంట్ టు ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ ' (సీటీఈ) అంటే ఏమిటి, 'కన్సెంట్ టు ఆపరేట్ ' (సీటీఓ) అంటే ఏమిటి? కన్సెంట్ టు ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ (సీటీఈ) అంటే ఎక్కడైనా పెట్రోల్ రిటైలింగ్ ఔట్ లెట్ నిర్మాణాలను ప్రారంభించడానికి కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ముందస్తు అనుమతి. ఈ దశలో ప్రతిపాదిత స్థలంలో భూగర్భ జలాల స్థాయి, భూగర్భ జలాల స్వభావం, దాని ధ్వంస లక్షణాలు, నివాస ప్రాంగణాలు, పాఠశాలలు, ప్రతిపాదిత అవుట్ లెట్ నుంచి పర్యావరణానికి కలిగే ప్రమాదాలు తదితర అంశాలను కాలుష్య నియంత్రణ మండలి పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. ఒకవేళ అనుమతిస్తే గాలి వాతావరణాన్ని, భూగర్భ జలాలను, మట్టిని పరిరక్షించేందుకు పాటించాల్సిన షరతులను నిర్దేశిస్తారు. నీటి (కాలుష్య నివారణ, నియంత్రణ) చట్టం-1974 లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం దీనికి సంబంధించిన అధికారాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

40. కన్సెంట్ టు ఆపరేట్ (సీటీఓ) అంటే రిటైల్ పెట్రోలియం ఔట్లెట్లను స్థాపించిన తర్వాత కార్యకలాపాలు ప్రారంభించడానికి అనుమతిస్తూ సర్టిఫికేట్ జారీ చేస్తారు. ఈ దశలో , "స్థాపించడానికి సమ్మతి" జారీ చేసేటప్పుడు విధించిన షరతుల యొక్క వాస్తవ సమ్మతిని నిర్ధారిస్తారు. ఏవైనా అదనపు చర్యలు చేపట్టాల్సి వస్తే తదుపరి ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తామన్నారు. పర్యావరణానికి పూర్తి రక్షణ గురించి సంతృప్తి చెందిన తరువాత అటువంటి సర్టిఫికేట్ జారీ చేయబడుతుంది. కొత్త ఔట్ లెట్ ఏర్పాటుకు ముందుగా కంపెనీ సమ్మతిని పొందుతుంది

మరియు పెట్రోల్ బ్యాంకును స్థాపించిన తరువాత, ఆపరేట్ చేయడానికి ముందు, ఆపరేట్ చేయడానికి సమ్మతి పొందాలి. ప్రస్తుతం ఉన్న అవుట్ లెట్ లలో, వారి యూనిట్లలో అందుబాటులో ఉన్న రక్షణలను చూపించాల్సి ఉంటుంది, తద్వారా యూనిట్ పర్యావరణానికి హాని కలిగించదని కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డుకు సూచించడం మరియు హామీ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అంత సంతృప్తి చెందిన తర్వాత.. వాటిని నిరంతరాయంగా నడపడానికి అనుమతిస్తూ పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు సర్టిఫికేట్ జారీ చేస్తుంది. వాయు కాలుష్యానికి సంబంధించి మాత్రమే కాకుండా భూగర్భ జలాలు, నేలకు నష్టం వాటిల్లకుండా కూడా ప్రస్తుతం ఉన్న దుకాణాలు సురక్షితంగా ఉండేలా చూడటమే చివరి దిశ ఉద్దేశం. ప్రస్తుతం ఉన్న యూనిట్ల భద్రతను నిర్ధారించడానికి మాత్రమే ఈ ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం ఎన్జీటీకి ఉంది.

41. సిటిఇ మరియు సిటిఓ కోరడానికి అవసరమైన ప్రాథమిక పత్రాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:-

స్థాపించడానికి సమ్మతి:

• ప్రొడక్షన్ యూనిట్/ప్రాజెక్ట్ యొక్క సైట్ ప్లాన్

• ముడిసరుకు, ప్రతిపాదిత ఉత్పత్తి, స్థాపన యొక్క మూలధన వ్యయం (భూమి మరియు ప్లాంట్ యంత్రాలు), నీటి సమతుల్యత, నీటి వనరు మరియు దాని ప్రతిపాదిత పరిమాణం యొక్క వివరాలను కవర్ చేసే సంక్షిప్త ప్రాజెక్టు నివేదిక

• రెంట్ డీడ్/ రిజిస్ట్రేషన్ డీడ్/ లీజు డీడ్ వంటి భూమి డాక్యుమెంటేషన్ • వాయు కాలుష్య నియంత్రణ/ నీటి కాలుష్య నియంత్రణ పరికరాల వివరాలు

• MOA/భాగస్వామ్య డీడ్

ఆపరేట్ చేయడానికి సమ్మతి:

- కాంపిటెంట్ అథారిటీ ద్వారా మంజూరు చేయబడ్డ చివరి సమ్మతి యొక్క కాపీ

- తయారీ ప్రక్రియల వివరాలను వెల్లడించే లేఅవుట్ స్కీమాటిక్స్

- వ్యర్థాలు, ఘన వ్యర్థాలు, ఇంధన వాయువులు మరియు సహజ వ్యర్థాల యొక్క తాజా విశ్లేషణ నివేదిక.

- CA ద్వారా ధృవీకరించబడ్డ బ్యాలెన్స్ షీట్ కాపీ

- వాణిజ్య వ్యర్థాలను భూమిపైకి ఇంకిపోయే సమయంలో భూమికి సంబంధించిన వివరాలు

- ఏరియా డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ లు/ బిల్డింగ్ & కన్ స్ట్రక్షన్ ప్రాజెక్ట్ ల విషయంలో టౌన్ & కంట్రీ ప్లానింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ ద్వారా ఇవ్వబడ్డ ఆక్యుపేషన్ రిజిస్ట్రేషన్

- MOA/భాగస్వామ్య డీడ్

42. కొత్త పెట్రోలియం పంపుల ఏర్పాటుకు సంబంధించి 07.01.2020 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండం ద్వారా సీపీసీబీ జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను ఈ తీర్పులో పొందుపరచాలి. మార్గదర్శకాలు ఇలా ఉన్నాయి:-

'<u>కొత్త పెట్రోల్ బంకుల ఏర్పాటుకు మార్గదర్శకాలు</u>

A. పెట్రోల్ బంకుల్లో ఫ్యూయల్ ఫిల్లింగ్ ఆపరేషన్ల నుంచి ఒలికిపోయిన వాటిని నియంత్రించడం మరియు ట్రీట్ చేయడం:

1. భూగర్భ జలాలు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాల్లో ఉన్న పెట్రోల్ బంకులు భూగర్భ జలాలు 04 మీటర్ల కంటే తక్కువ ఉంటే డబుల్ వాల్డ్ ట్యాంకులు లేదా భూగర్భ జలాలు, నేల కలుషితాలను తగ్గించేందుకు రక్షణ చర్యలు చేపట్టాలి. ప్రతిపాదిత పెట్రోల్ పంపు స్థలంలో భూగర్భజల మట్టాన్ని సరిగ్గా కొలవడం మరియు అటువంటి ప్రదేశాలకు తగిన రక్షణ చర్యలు అమలయ్యేలా చూడటం ఒఎంసి యొక్క బాధ్యత. ఆయిల్ మార్కెటింగ్ కంపెనీ తీసుకున్న చర్యల వివరాలను పబ్లిక్ డొమైన్ లో ఉంచాలి మరియు పరస్పర విరుద్ధమైన అభిప్రాయాలు ఉంటే, రాష్ట్ర/ కేంద్ర భూగర్భ జల బోర్డు/ అథారిటీ అభిప్రాయం తప్పనిసరిగా ఉంటుంది.

అన్ని కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్ లలో భూగర్భ ట్యాంకులు/ ఎగువన ఉన్న ట్యాంక్ లు మరియు దాని అనుబంధ భాగాలైన పైపులు, ఫ్లెక్సిబుల్ కనెక్టర్లు, పంపుల ఫిట్టింగ్ లు మొదలైనవి ఉంటాయి, పెసో ద్వారా వర్తించే విధంగా అవసరమైన రక్షణ పూతతో మెటీరియల్స్ (HDPE/ మైల్డ్ స్టీల్స్ మొదలైనవి) ఉపయోగించడం ద్వారా తుప్పు పట్టడం వల్ల లీకేజీల నుండి రక్షించబడతాయి.

పెట్రోల్, డీజిల్, ల్యూబ్ ఆయిల్ (బ్యారెల్-165 లీటర్ల కంటే ఎక్కువ) యొక్క ఏదైనా పెద్ద లీకేజీ/ లీకేజీ ఫ్యూయల్ స్టేషన్ వద్ద సంభవిస్తే, సంబంధిత ఓఎంసి సిపిసిబికి సమాచారం అందించడం ద్వారా రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి, పిఇఎస్ఓ మరియు జిల్లా యంత్రాంగానికి 24 గంటల్లోగా నివేదించాలి.

సంబంధిత భూగర్భ స్టోరేజీ ట్యాంకు (యుఎస్ టి) మరియు దాని అనుబంధ భాగాల కార్యకలాపాలను తక్షణమే నిలిపివేయాలి మరియు పెసో మరియు సంబంధిత ఎస్ పిసిబి

సంతృప్తి చెందేలా లీకేజీ/ ఒలికిపోవడాన్ని నిరోధించడానికి దిద్దుబాటు చర్యలు అమలు చేసే వరకు తిరిగి ప్రారంభించకూడదు.

పర్యావరణ నష్టపరిహారం (SPCB లు/PCC ల ద్వారా విధించబడుతుంది) మరియు పర్యావరణ నష్టాన్ని అంచనా వేయడం (నేల మరియు భూగర్భజలాల్లో కలుషిత పరిధిని బట్టి) మరియు స్థల పరిష్కారానికి ఒఎమ్ సిలు బాధ్యత వహిస్తాయి. డ్యామేజ్ అసెస్మెంట్, సైట్ రెమెడియేషన్ కోసం ఓఎంసీలు నియమించిన కన్సల్టెంట్/ ఎక్స్పర్ట్ ఏజెన్సీకి ఈ రంగంలో కనీసం 5 సంవత్సరాల జాతీయ/ అంతర్జాతీయ అనుభవం ఉండాలి. భూగర్భ కలుషితాలను శుభ్రపరచడానికి వివిధ ఆమోదించబడిన పద్ధతులను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

అన్ని డియులలో ఆటో కట్ ఆఫ్ నాజిల్స్ ఉంటాయి, ఇది కస్టమర్ ఫ్యూయల్ ట్యాంకులో దాని స్థాయి పూర్తి సామర్థ్యానికి చేరుకున్నట్లయితే ఇంధనాన్ని నిలిపివేస్తుంది.

కస్టమర్ వాహనాలు ఇంధనం నింపే పొజిషన్ లో ఉన్న నాజిల్ తో వెళ్లిపోతే ఒలికిపోవడాన్ని తగ్గించడానికి డిస్పెన్సింగ్ యూనిట్ల యొక్క అన్ని గొట్టాలకు విడిభాగాలను ఏర్పాటు చేయాలి.

ఇంధనం నింపడం ప్రమాదవశాత్తూ పడిపోకుండా ఉండేందుకు అన్ని డిస్పెన్సింగ్ యూనిట్లకు సింగిల్/డబుల్ ప్లేన్ స్వివెల్ ను ఏర్పాటు చేయాలి.

ప్రెజర్డ్ డిస్పెన్సేషన్లో, అన్ని డిస్పెన్సింగ్ యూనిట్లను షియర్ వాల్వ్లతో ఇన్స్టాల్ చేయాలి, పైప్లైన్ నుండి ఇంధన ప్రవాహాన్ని దాని స్థానం నుండి ప్రమాదవశాత్తు కొట్టిన వెంటనే నిలిపివేయాలి.

ప్రెషరైజ్డ్ సిస్టమ్ లో అన్ని సబ్ మెర్సిబుల్ టర్బైన్ పంపులు లైన్ లీక్ డిటెక్టర్ లతో ఏర్పాటు చేయాలి మరియు పైప్ లైన్ లీకేజీల సమయంలో ఎస్ టిపిలు అండర్ గ్రౌండ్ ట్యాంకుల నుండి ఇంధనాన్ని పంపింగ్ చేయడాన్ని నిలిపివేయాలి.

అత్యవసర పరిస్థితుల్లో డిస్పెన్సేషన్ ఆపడం కొరకు మల్టీప్రొడక్ట్ డిస్పెన్సర్ (MPD)పై ఎమర్జెన్సీ స్టాప్ బటన్ స్విచ్ ని అందించాలి.

పెసో ఆమోదించిన ఆటో గాగింగ్ సిస్టమ్ ద్వారా ట్యాంక్ లీకైనట్లయితే అప్రమత్తం చేయడం కొరకు అన్ని కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్ ల వద్ద ఆటోమేషన్ సిస్టమ్ ని ఇన్ స్టాల్ చేయాలి.

అన్ని రిటైల్ అవుట్ లెట్ లు ఆటోమేషన్ ద్వారా ఓవర్ ఫిల్ అలారం అందించాలి.

పెసో సూచించిన విధంగా ఫిల్ పాయింట్ చాంబర్లు, కోర్టు ప్రాంతంలో స్పిల్ కంటైన్మెంట్ చర్యలు అమలు చేయాలి.

భూగర్భ జలాలు మరియు నేల కలుషితం కాకుండా నిరోధించడం కొరకు అండర్ గ్రౌండ్ స్టోరేజీ ట్యాంకుల నుంచి లీకేజీలను (లీకేజీ డిటెక్షన్ సిస్టమ్) తనిఖీ చేయండి:

అన్ని కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్ లకు ఆటోమేషన్ సిస్టమ్ ఇన్ స్టాల్ చేయబడుతుంది, ఇది రోజువారీ ఆపరేషన్ తరువాత వాల్యూమ్ బ్యాలెన్స్ పై రిపోర్టులను అందిస్తుంది మరియు రికార్డ్ లు మెయింటైన్ చేయబడతాయి.

నెలకొకసారి మాన్యువల్ గాగింగ్ చేయాలి మరియు కచ్చితత్వం కొరకు ఆటోమేటిక్ ట్యాంక్ గాగింగ్ తో పోల్చాలి.

రోజువారీ MS మరియు HSD నష్టం MoPNG నిర్దేశిత పరిమితులను మించరాదు. పరిమితికి మించి లీకేజీ జరిగితే ఓఎంసీల ద్వారా విశ్లేషించి నష్టానికి గల కారణాలను తెలుసుకుని తదుపరి చర్యలు తీసుకోవాలి. లీకేజీల వల్ల నేల/భూగర్భ జలాలు కలుషితమైతే:

ఘటన జరిగిన 24 గంటల్లోగా సంబంధిత ఓఎంసి రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి, పెసో మరియు జిల్లా యంత్రాంగానికి సిపిసిబికి సమాచారం అందించాలి. సుచ్ అండర్ గ్రౌండ్ స్టోరేజ్ ట్యాంకు (యూఎస్ టీ), దాని అనుబంధ పరికరాల నిర్వహణను తక్షణమే నిలిపివేయాలి.

పర్యావరణానికి మరింత విడుదల కాకుండా నిరోధించడం కొరకు భూగర్భ స్టోరేజీ ట్యాంక్ నుంచి ఇంధనాన్ని తక్షణమే తొలగించాలి. పెసో సిఫారసు చేసిన లీకేజీల వల్ల విడుదలయ్యే ఆవిరి వల్ల పేలుడు జరగకుండా చర్యలు తక్షణమే అమలు చేయాలి.

పర్యావరణ నష్టపరిహారం (SPCB లు/PCCS ద్వారా విధించబడుతుంది) మరియు పర్యావరణ నష్టాన్ని అంచనా వేయడం (నేల మరియు భూగర్భజలాల్లో కలుషిత పరిధిని బట్టి) మరియు స్థల పరిష్కారానికి OMC లు బాధ్యత వహిస్తాయి.

డ్యామేజ్ అసెస్మెంట్, సైట్ రెమెడియేషన్ కోసం ఓఎంసీలు నియమించే కన్సల్టెంట్/ ఎక్స్పర్ట్ ఏజెన్సీకి ఈ రంగంలో కనీసం 05 ఏళ్ల జాతీయ/ అంతర్జాతీయ అనుభవం ఉండాలి. భూగర్భ కలుషితాలను శుభ్రపరచడానికి వివిధ ఆమోదించబడిన పద్ధతులను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

పీఈఎస్ వోలు, సంబంధిత ఎస్పీసీబీ సంతృప్తి చెందేలా లీకేజీల నివారణకు దిద్దుబాటు చర్యలు చేపట్టే వరకు భూగర్భ ట్యాంకు, దాని అనుబంధ భాగాల కార్యకలాపాలను పునరుద్ధరించరాదు.

అన్ని భూగర్భ ట్యాంకులు, పైపులైన్లకు ప్రతి ఏడేళ్లకోసారి లీకేజీల కోసం పరీక్షలు నిర్వహించాలి.

శుభ్రపరిచే సమయంలో భూగర్భ ట్యాంకుల నుండి తొలగించిన బురదను శుద్ధి చేయడం మరియు పారవేయడం కొరకు విధానం:

వేపరీరీ సిస్టమ్ యొక్క ఇన్ స్టలేషన్, ఆపరేషన్ మరియు మెయింటెనెన్స్:

1. నెలకు 300 కేఎల్ ఎంఎస్ అమ్మకాల సామర్థ్యంతో ఏర్పాటు చేసే అన్ని కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్లకు, లక్షకు పైగా జనాభా ఉన్న నగరాల్లో ఏర్పాటు చేసే అన్ని కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్లకు వైఆర్ఎస్ అందించాలి. ఎంఎస్ టచ్ 300 కేఎల్ విక్రయించే సమయానికి వైఆర్ఎస్ అమలు చేయాలి. ఒకవేళ వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటు చేయడంలో విఫలమైతే, విఆర్ఎస్ ఖర్చుకు సమానమైన పర్యావరణ నష్టపరిహారాన్ని ఎస్పిసిబిలు / పిసిసిలు వసూలు చేస్తాయి మరియు ఇది పాటించని కాలానికి అనుగుణంగా మరింత పెరుగుతుంది.

2. 10 కిలో మీటర్ల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉండి, నెలకు 100 కేఎల్ ఎంఎస్ విక్రయ సామర్థ్యం ఉన్న నగరాల్లో ఏర్పాటు చేసే ఏదైనా కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్ కు వైఆర్ఎస్ ఇవ్వాలి. ఎంఎస్ టచ్ 100 కేఎల్ విక్రయించిన రోజు నుంచి 03 నెలల్లోగా వైఆర్ఎస్ ఏర్పాటు చేయాలి. ఒకవేళ వీఆర్ఎస్ ఇన్స్టాల్ చేయడంలో విఫలమైతే, విఆర్ఎస్ ఖర్చుకు సమానంగా ఎస్పిసిబిలు / పిసిసిలు పర్యావరణ నష్టపరిహారాన్ని వసూలు చేస్తాయి మరియు ఇది పాటించని కాలానికి మరింత పెరుగుతుంది.

3. స్టేజ్ 2 VRS విషయంలో, ఫిల్లింగ్ ట్యాంకును సక్రమంగా కవర్ చేయడం కొరకు నాజిల్ కు ఫ్లెక్సిబుల్ కవర్ ఫ్లాప్ లేదా ఇతర ప్రత్యామ్నాయ సిస్టమ్ అందించాలి మరియు తద్వారా వాపర్ లను సక్రమంగా రికవరీ చేయాలి.

4. ఇన్ స్టాల్ చేసిన వీఆర్ఎస్ నిర్వహణ బాధ్యత ఓఎంసీలదే. వారు లీగల్ మెట్రాలజీ సూచించిన ఎజెఎల్ రెగ్యులేటర్ కోసం క్రమానుగత తనిఖీలను నిర్వహించాలి. సరైన రికార్డ్ నిర్వహించబడుతుంది,

5. డిస్పెన్సర్ పనితీరును వీఆర్ ఎస్ తో అనుసంధానం చేయాలి. వీఆర్ఎస్ నిర్వహణ స్థితిగతులను పర్యవేక్షించేందుకు ఆన్లైన్ వ్యవస్థను 06 నెలల్లో అభివృద్ధి చేయాలి. ఒకవేళ YRS అమలు కానట్లయితే, అది ఆటోమేటిక్ గా సంబంధిత OMC కి రిపోర్ట్ చేయబడుతుంది. వైఆర్ఎస్ను తక్షణమే 24 గంటల్లోగా, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ 72 గంటల్లోపు అమల్లోకి తీసుకురావాలని, లేనిపక్షంలో ఫ్యూలింగ్ స్టేషన్ నుంచి ఎంఎస్ అమ్మకాలను నిలిపివేయాలని ఆదేశించారు. వైఆర్ఎస్ నిర్వహణకు సంబంధించిన సరైన రికార్డులను నిర్వహించాలి.

6. నెలకు 300 కేఎల్ కంటే ఎక్కువ, ఐఓ లక్షల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న పెట్రోల్ బంకులకు ఓఎంసీల ద్వారా టోటల్ వీవోసీ, బెంజీన్ వర్క్ జోన్ మానిటరింగ్ను 1986 ఆమోదించిన ల్యాబ్ల ద్వారా ఏడాదికి ఒకసారి ఓఎస్హెచ్ఏ నిబంధనలు (టైమ్ వెయిటెడ్ అవరేజ్) పాటించడాన్ని పరిశీలించి నివేదికను ఎస్పీసీబీకి సమర్పించాలి. వీవోసీల ఆన్ లైన్ మానిటరింగ్ కోసం నిపుణుల సంస్థల ద్వారా ఓఎంసీలు పైలట్ స్టడీ నిర్వహించాలి.

నెలకు 300 కేఎల్ కంటే ఎక్కువ, 10 లక్షల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న పెట్రోల్ బంకుల్లో భూగర్భ జలాలు, నేల నాణ్యత పర్యవేక్షణను ఓఎంసీలు రెండేళ్లకోసారి ఈ(పి) చట్టం, 1986 ద్వారా ఈ క్రింది వాటికి సమీప మూలం నుంచి కింది వాటిని సేకరించి ఎస్ పిసిబికి సమర్పించాలి.

Permissible Limit

S.No.	Parameter	Permissible Limit
1.	Total petroleum hudrocarbons	600 pg/I
2.	BTEX	i. Benzene-950 pg/I ii. Toluene-300 pg/I iii. Zylenes- a. O-xylene-350 pg/I b. M&p-xylene-200 pg/I
3.	Ethanol	1400 Pg/I
4.	Methyl Tertiary ButyI Ether	13 Pg/I
5.	PAH	0.000 Pg/I

కాలుష్యాన్ని తనిఖీ చేయడానికి ఎస్ పిసిబితో సహా ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ ఏజెన్సీలు పెట్రోల్ బంకు చుట్టూ నమూనాలను సేకరించవచ్చు.

F. కార్మికుల ఆరోగ్య పరిరక్షణకు చర్యలు

1. రిటైల్ ఔట్లెట్లలో పనిచేసే కార్మికులందరూ ఈఎస్ఐ పరిధిలోకి రావచ్చు, ఒఎంసి డీలర్లు వ్యక్తిగత రక్షణ పరికరాలు (పిపిఇ) మరియు కార్మిక చట్టాలను అమలు చేయాలి.

2. VOC ఉద్గారాల యొక్క హానికరమైన ప్రభావాల గురించి అవగాహన కల్పించడం కొరకు OMC డీలర్ లు క్రమం తప్పకుండా ఐఇసి (ఇన్ఫర్మేషన్ ఎడ్యుకేషన్ కమ్యూనికేషన్) కార్యకలాపాలను నిర్వహించాలి.

G. పెట్రోల్ బంకుల్లో అమలు చేయబడ్డ అన్ని రక్షణ చర్యలు మరియు మానిటరింగ్ సిస్టమ్ యొక్క ఆడిట్:

పైపులు, ఓవర్ ఫిల్ ప్రొటెక్షన్ ఎక్విప్ మెంట్ మరియు అలారం సిస్టమ్ తో సహా ట్యాంకులు మరియు ఇంధన పరికరాలను పెసో వార్షిక ప్రాతిపదికన ఆడిట్ చేస్తుంది మరియు రికార్డులను నిర్వహిస్తుంది.

H. రిటైల్ అవుట్ లెట్ ల యొక్క సిట్టింగ్ ప్రమాణాలు:

పెట్రోల్ బంకుల కోసం కొత్త రిటైల్ అవుట్ లెట్ లు పాఠశాలలు, ఆసుపత్రులు (10 పడకలు మరియు అంతకంటే ఎక్కువ) మరియు స్థానిక చట్టాల ప్రకారం కేటాయించిన నివాస ప్రాంతాల నుండి 50 మీటర్ల రేడియల్ దూరంలో (ఫిల్ పాయింట్ / డిస్పెన్సింగ్ యూనిట్లు / వెంట్ పైప్) ఉండకూడదు. ఒకవేళ 50 మీటర్ల దూరం ఏర్పాటు చేయడంలో ఆటంకాలు ఎదురైతే, రిటైల్ అవుట్ లెట్ లు పెసో సూచించిన అదనపు భద్రతా చర్యలను అమలు చేస్తాయి. పాఠశాలలు, ఆసుపత్రులు (10 పడకలు, అంతకంటే ఎక్కువ) మరియు స్థానిక చట్టాల ప్రకారం నిర్దేశించిన నివాసాల మధ్య దూరం 30 మీటర్ల కంటే తక్కువ ఉండకూడదు. రిటైల్ ఔట్ లెట్ మీదుగా ఎలాంటి హైటెన్షన్ లైన్లు వెళ్లకూడదు.

43. వాయు (కాలుష్య నివారణ, నియంత్రణ) చట్టం 1981 లోని సెక్షన్ 21 ప్రకారం బోర్డు అనుమతి లేకుండా వాయు కాలుష్య నియంత్రణ ప్రాంతంలో ఉన్న ఏదైనా పారిశ్రామిక కర్మాగారం ఏర్పాటు, నిర్వహణపై ఆంక్షలు విధించింది. ఈ నిబంధన వెనుక ఉన్న శాసన ఉద్దేశం రెండు భావనలను అర్థం చేసుకోవడానికి దారితీస్తుంది - ఒకటి, ఒక పారిశ్రామిక కర్మాగారాన్ని స్థాపించడానికి సమ్మతి, మరొకటి ఆ కర్మాగారం నిర్వహణకు. ఒక యూనిట్ లేదా ఒక పారిశ్రామిక ప్లాంట్ పనిచేయడానికి సమ్మతి ఇచ్చినప్పుడు, యూనిట్ ఏర్పాటు చేయడానికి సమ్మతి క్రమంలో పేర్కొన్న అన్ని షరతులను సంతృప్తిపరచి ఉండాలి మరియు కాలుష్యాన్ని కలిగించకుండా

చూసుకోవడానికి అవసరమైన వ్యర్థ శుద్ధి కర్మాగారాలు మరియు ఇతర కాలుష్య నిరోధక పరికరాలను ఏర్పాటు చేయాలి.

44. పైన పేర్కొన్న చర్చలో ప్రధానాంశం ఏమిటంటే, ఎన్జీటీ తన అధికారాలు, అధికార పరిధికి లోబడి మన ముందు ఉన్న ఆదేశాలను జారీ చేస్తుంది. ఏదేమైనా, మేము ప్రశ్నను పరిష్కరించాలనుకుంటున్నాము - ఈ ఆదేశాలు సహేతుకమైనవి మరియు అవి అనవసరమైన వేధింపులకు దారితీస్తాయా మరియు రిటైల్ అవుట్లెట్లకు విపరీతమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తాయా?

45. పిటిషనర్లందరూ తమ సైట్లు, రిటైల్ అవుట్లెట్లలో వీఆర్ఎస్, వీఆర్డీలను ఇన్స్టాల్ చేసుకున్న విషయాన్ని మేం గమనించాం. సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేయాలని ప్రతివాది నెం.2 (ఒరిజినల్ దరఖాస్తుదారుడు) చెన్నైలోని ఎన్జీటీ ముందు విజ్ఞప్తి చేయకపోవడం గమనార్హం. 2020 జీవో నెంబర్ 138 (ఎస్జెడ్)లో ప్రార్థనలు తమిళనాడు రాష్ట్రానికి మాత్రమే పరిమితమయ్యాయి. 10 లక్షలకు పైగా జనాభా ఉన్న నగరాల్లోని పెట్రోలియం ఆర్వోలు నెలకు 300 కేఎల్ కంటే ఎక్కువ టర్నోవర్ ఉన్న వీఆర్ఎస్ యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని చెన్నైలోని ఎన్జీటీ ఆదేశించింది. పెట్రోలియం మరియు సహజ వాయువు మంత్రిత్వ శాఖతో సిపిసిబి సంప్రదింపులు విఆర్ఎస్ (వేపర్ రికవరీ డివైజ్ సర్క్యులర్ అని కూడా పిలుస్తారు) ఏర్పాటు కోసం ఎప్పటికప్పుడు సర్క్యులర్లు / మార్గదర్శకాలను జారీ చేసిన విషయాన్ని కూడా మేము గమనించాము. వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటుకు సంబంధించి చెన్నైలోని ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను భగ్నం చేసే ప్రసక్తే లేదన్నారు. సిపిసిబి ఈ ఆదేశాలను ఖచ్చితంగా పాటించేలా మరియు పాటించేలా చూసుకోవాలి.

46. మనం గమనించవలసిన ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే, సిపిసిబి 30.04.2020 మరియు 07.03.2016 తేదీలలో జారీ చేసిన ఆదేశాలు / మార్గదర్శకాలలో ఆటోమొబైల్ ఇంధన అవుట్లెట్లను "ఆకుపచ్చ" గా వర్గీకరించారు, ఇవి సమ్మతి నిర్వహణ నుండి మినహాయించబడతాయి. తగిన పరిశీలన, చర్చల తర్వాతే సీపీసీబీ ఈ ఆదేశాలు జారీ చేసిందని సొలిసిటర్ జనరల్ తెలిపారు. చమురు పరిశ్రమను గ్రీన్ కేటగిరీగా పరిగణిస్తున్నామని, సీటీఈ, సీటీవో అవసరం లేదని ఎన్జీటీ తన ఉత్తర్వుల్లోని 66 వ పేరాలో పేర్కొంది. వీఆర్ఎస్ ఏర్పాటును రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులు కచ్చితంగా పర్యవేక్షించలేవన్న ఎన్జీటీ ఆందోళనతో కొత్త పెట్రోలియం ఔట్లెట్ల ఏర్పాటుకు షరతుగా సీటీఈ, సీటీవోలను తప్పనిసరి చేస్తూ సర్క్యులర్ జారీ చేయాలని సీపీసీబీ, రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులకు ఎన్జీటీ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. మా ముందు వాదించిన విషయాలు, రికార్డుల్లోని మెటీరియల్ ఆధారంగా, సిటిటిఇ మరియు సిటిఓలను పొందడం తప్పనిసరి చేయాల్సిన అవసరం లేదని మేము నమ్ముతున్నాము. పైన పేర్కొన్న మార్గదర్శకాలను నిక్కచ్చిగా పాటిస్తున్నామని, ఒకసారి మార్గదర్శకాలను కచ్చితంగా పాటిస్తే, ఆర్వోను ప్రారంభించడానికి/ఆపరేట్ చేయడానికి సిటిఇ మరియు సిటిఓలను పొందడానికి ఎటువంటి ఆదేశాలు అవసరం లేదని మేము సిపిసిబికి తెలియజేయాలనుకుంటున్నాము. ప్రస్తుతం ఉన్న ఆర్వోలను సీటీవో పొందాలని కోరడం చాలా అసమంజసమైన విషయమని, ఇది అనేక ఇబ్బందులకు దారితీస్తుందని సంబంధిత పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. భవిష్యత్తులో వచ్చే ఆర్వోలను సీటీఈ, సీటీవోలను పొందడం కూడా క్లిష్టంగా, సమయం పట్టే అవకాశం ఉందని, అందువల్ల ఇది సహేతుకంగా అనిపించడం లేదన్నారు.

47. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పర్యావరణ పరిరక్షణ కోసం 1986 చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం తన అధికారాలను వినియోగించాలని సీపీసీబీని ఆదేశించే అధికారం జాతీయ హరిత ట్రిబ్యునల్ కు

ఉందని పేర్కొంటూ, చెన్నైలోని ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను 69(3), 69(4) పేరాలో పొందుపరిచిన విధంగా సవరించాలని కోరుతున్నాం.

48. పైన పేర్కొన్న అంశాల దృష్ట్యా 2022 సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 2039 ను ఈ క్రింది విధంగా పరిష్కరిస్తున్నాం:-

(ఎ) 10 లక్షల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న వివిధ నగరాల్లోని రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు మరియు నెలకు 300 కెఎల్ కంటే ఎక్కువ టర్న్ ఓవర్ ఉన్న అన్ని రిటైల్ పెట్రోలియం అవుట్ లెట్ లు 04.06.2021 నాటి సర్క్యులర్ లో సూచించిన విధంగా తాజా కాలవ్యవధిలో విఆర్ఎస్ యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేసేలా సిపిసిబి ధృవీకరించాలి. మరో మాటలో చెప్పాలంటే ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను 69(1), (2) పూర్తిగా పాటించేలా సీపీసీబీ చర్యలు తీసుకోవాలి. వీఆర్ఎస్ మెకానిజం ఏర్పాటుకు సంబంధించి ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను సీపీసీబీ నిర్దేశించిన గడువులోగా పాటించేలా చూడాల్సిన చట్టపరమైన బాధ్యత అన్ని రాష్ట్రాల కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులపై ఉంటుంది.

(బి) 69(3), (4) పేరాలో ఉన్న ఉత్తర్వుల్లో ఎన్జీటీ జారీ చేసిన ఆదేశాలను పక్కన పెట్టాం. బదులుగా, 07.01.2020 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండం ద్వారా జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను ఖచ్చితంగా పాటించేలా చూడాలని అన్ని రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డులను ఆదేశించాలని మేము సిపిసిబిని ఆదేశిస్తున్నాము. 07.01.2020 నాటి ఆఫీస్ మెమోరాండం ద్వారా సిపిసిబి జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల్లో దేనినైనా ఉల్లంఘించినట్లయితే, సంబంధిత రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి తప్పు చేసిన అవుట్లెట్పై చట్టప్రకారం చర్యలు తీసుకుంటుంది.

49. పైన పేర్కొన్న పదాల్లో అనుసంధానిత అప్పీళ్లను కూడా పరిష్కరిస్తారు.

50. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఉత్తర్వులు ఉండవు.

51. పెండింగ్లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని పరిష్కరిస్తారు.

అంకిత్ జ్ఞాన్ అప్పీల్స్ ను పరిష్కరించారు.

(సహాయకులు: ఆదిత్యరాజ్ పటోడియా, మహేంద్ర యాదవ్, ఎల్సీఆర్ఏలు)